

Bontani vagy átépíteni... (2. RÉSZ)

Ígértünkhez híven, folytatjuk interjúkat Mayer Antal építésszel.

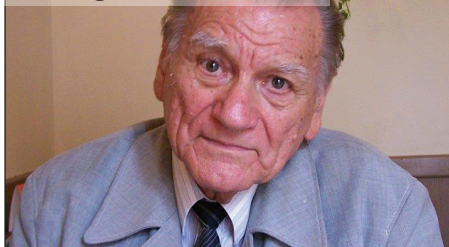
– Milyen volt a gyerekkora?

– Úgy emlékszem, hogy egy közösséget alkottunk. Nem volt sváb vagy betelepített székely, felvidéki; együtt rúgtuk a rongylabdát a grundon. Jártunk Pátyra választási malacért, kecskéért, zsákban hoztuk haza, és közösen legeltettünk a többiekkel. Mint ahogy együtt jártunk az erdőbe is gyűjteni az állatoknak, és nemcsak az iskola, hanem az egész közösség nevelt. Az erdész, ha találkozunk, nem elzavart, hanem emberségesen megmutatta, mit, honnan vihetünk. Az orvosaink is humánusak voltak, én még ismertem a legendás Csák József doktor urat; elképzelhetetlen volt, hogy ne ment volna ki éjnek évaján, ha kellett. Sokszor a saját pénzén vette meg a gyógyszert, ha a szegény családnak nem futotta rá. (Nem is gazdagodott meg! Egész életében bérlakásban lakott. De legalább utólag utcát neveztek el róla.) Nehéz idők voltak, ilyenkor valahogy az emberek is jobban összefognak. Gyerekkorom egybeesett a téjesítés időszakával. Apám ugyan asztalos volt, de az iparosoknak is előírták, hogy kötelezően besegítsenek az aratásba. Engem küldött maga helyett, de nem bánom: legalább megtanultam a tarlón járást. Ugyancsak a nyári élményeink közé tartozik, hogy megszerveztük a tarlótűzfigyelést a templomtoronyból. Az iskolára is szívesen emlékezem: életre szóló élmény volt a karének, vagy, hogy minden gyereknek egy négyzetméter veteményes kertet kellett gondoznia, ami nevelési szempontból is sokat jelentett.

– Volt-e már előjele a későbbi pályaválasztásnak?

– Talán annyi, hogy hamar bekerültem az úrnapi virágszönyeg előrajzolói közé. Rajzkészségemre rajztanárom is fölfigyelt, évek múlva a Műegyetem folyosóján futottunk újra össze: én mint hallgató, ő mint egyetemi tanár. Ami arról is elárul valamit, hogy milyen pedagógusaink voltak itt, Budakeszin. De említhetem még Lévai tanár urat, akivel később

Én még a Bagolyvárba jártam iskolába, persze, hogy nem engedtem lebontani

barátságot kötöttünk, aztán már én tervezhettem a balatoni nyaralóját.

– Egyetemi diplomája után sem maradt hűtlen Budakeszihez.

– Valóban, bár munkám más, sokszor országos feladatokhoz kötött. Pályafutásom során a legtöbb időt a Városépítészeti Tudományos Intézetnél töltöttem, 27 évig dolgoztam itt. Az urbanisztikán kívül közművekkel, idegenforgalommal, termálturizmussal, illetve ezek építészeti-városépítészeti vonatkozásaival foglalkoztam. A Balaton déli part létesítményfőmérnöke is voltam. De mindezek mellett mindig segítettem Budakeszinek és a budakeszieknek.

– Azt már az előző részben említette, hogy mintegy félszáz családi házat tervezett a városban, de úgy tudom, középületek is dicsérik az ön tervezői munkáját.

– Középületek tervezésében is részt vettem, sokszor társadalmi munkában, megemlítem a gyermekorvosi rendelőt, az óvodakonyhát az Erdő utcában vagy a gimnázium bővítését. De közöm volt a régi, megjegyzem: akkor világszínvonalú szennyvíztisztító mű tervezéséhez, és a nevemhez fűződik a Barackos első rendezési terve; szorgalmaztam, hogy ezen a területen jelenjenek meg az 1-2 emeletes sorházak is, erősítve a település városias jellegét. Kezdeményeztem a végállomás rendezését, mint ahogy azt is, hogy a buszvégállomást helyezték át az Erdért előtti térségbe, megteremtve egy új településalközpont alapjait. A mindenkori rendezési tervekben ez azóta is szerepel, nem rajtam múlott, hogy máig papíron maradt.

– Említette, hogy építéssként mindig is foglalkoztatták a közművek.

– Hogyne, hiszen ezek ugyan nem látványos, de elengedhetetlen részei egy település fejlődésének. Gyerekkoromban még vezeték víz sem volt Budakeszin, a főnyomócső az egykori Mocsnek, ma Gesztenyés Vendéglőig ért. Volt részem abban, hogy a hálózat bővítésekor Budakeszi is ráköthessen; s ugyanezt elmondhatom a gázvezetésekről is.

– Egy lakóközösségnek azonban nemcsak a jövőbe kell tekinteni, a hagyományait is meg kell becsülni.

– Egyetértek. Ezért is javasoltam annak idején az ótemető műemlékké nyilvánítását.

– Úgy tudom, szerepe volt abban, hogy a Bagolyvárat ne bontsák el.

– Valóban, volt ilyen szándék, de sikerült megakadályoznunk.

– És azt se hallgassuk el, hogy a

Amikor még virágok virítottak a gombában

nagyhirű s -múltú Budakeszi Szépítő Egyesület újraélesztése és újra megalakítása is az ön nevéhez fűződik.

– Valóban.

– Munkái közül a legtöbb ma is áll. A művelődési ház is, kérdés, meddig. De erről hosszan beszélünk. Arról azonban nem, hogy egy méreteit tekintve kicsiny, de emblemikus épületét már elbontották a rendszerváltás utáni években.

– Valóban, a köznyelvbe „gomba”-ként bevonult virágárusító pavilon, a művelődési házzal átellenben, kedves volt a szívemnek. Nemcsak azért, mert olyan sikeres volt, hogy hasonló építményekből kisebb hálózatot tervezhettem a Rozmaring Téesznek (megjegyzem, a sorozat egyike még ma is áll a Szent János Kórház előtt...), hanem azért is, mert ez volt az elsőszülött, ráadásul a művelődési ház „kistestvére”; sziluetta erősen hajazott az utca túloldalán álló beton testvére.

– Mint Budakeszi egykori főépítésze, a város ismerője, ekkora tapasztalattal a háta mögött: miben látná a település jövőjét?

– Budakeszi első nagy aranykora a múlt század első fele. Ekkor vált a közeli fővárosiak által kedvelt kiránduló- és üdülőhellyé. Szerintem ma is ez fejlődésének legcélszerűbb iránya. A városnak fontos lenne, hogy idegenforgalmi beruházásokat, például szálloda- és uszodaépítést vonzzon. Sok vendéglő, kávézó, minigaléria stb. hiányzik a kínálatból.

– Hogyan összegezné pályafutását?

– Pályafutásom során sok mindennel foglalkozhattam, és jóleső érzéssel tölt el, hogy mindezt megvalósíthattam. Budakeszi működésemet pedig elsősorban az vezérelte, hogy az itteni emberekkel, akiknek a többsége szerény vályogházakban nőtt föl, saját szülőhelyén ismertethessem meg a kortárs építészetet, s helyben tapasztalhatták meg a modern, városias környezetet, miközben a múltat is becsülik. Mindig szívügyemnek tekintettem a szülőhelyemet, és önzetlenül tettem érte – amikor hagyták.

Ozirisz Abbot